

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŠVIETIMO ĮSTATYMO NR. I-1489 1, 2, 19, 23, 43, 46, 47, 49, 56, 58, 59 STRAIPSNŲ
PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 23¹, 23² STRAIPSNIAIS
ĮSTATYMAS

2016 m. spalio 18 d. Nr. XII-2685
Vilnius

1 straipsnis. 1 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„1 straipsnis. Šio įstatymo paskirtis

1. Šis įstatymas nustato Lietuvos Respublikos švietimo tikslus, švietimo sistemos principus, švietimo sistemos sandaros, švietimo veiklos, švietimo santykių pagrindus, valstybės įsipareigojimus švietimo srityje.

2. Šio įstatymo nuostatos taikomos tiek, kiek jos neprieštaruoja Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo, Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo, Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo, Lietuvos Respublikos nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo nuostatoms, reglamentuojančioms viešosios informacijos saugumą, smurto prevenciją ir kontrolę.“

2 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 2 straipsnį 22¹ dalimi:

„22¹. **Prevencinė programa** – planingų ir sistemingų priemonių, padedančių stiprinti mokinio asmenybės ir aplinkos apsauginius veiksnius ir mažinti rizikos veiksnių įtaką, visuma.“

2. Papildyti 2 straipsnį 25¹ dalimi:

„25¹. **Smurtas** – kaip ši sąvoka apibrėžta Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatyme. Šiame įstatyme išskiriamos šios smurto formos:

1) **patyčios** – psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės kitam asmeniui daromi tyčiniai pasikartojantys veiksmai, kuriais siekiama pažeminti jo reputaciją ar orumą, jį įžeisti, įskaudinti ar kitaip sukelti jam psichologinę ar fizinę žalą;

2) **patyčios kibernetinėje erdvėje** – patyčios iš kito asmens naudojantis informacinėmis technologijoms ir (ar) informacinės visuomenės informavimo priemonėmis, siekiant įbauginti tą

asmenį, pakenkti jo reputacijai ar kitokiu būdu jį pažeminti, neatsižvelgiant į tai, ar patyčių informacija siunčiama asmeniškai, ar paskleidžiama neapibrėžtam gavėjų skaičiui;

3) **vaiko nepriežiūra** – vaiko atstovo pagal įstatymą ir (ar) už vaiko priežiūrą atsakingo asmens nuolatinis nepakankamas pagrindinių vaiko fizinių ir dvasinių poreikių tenkinimas ar netenkinimas, keliantis grėsmę vaiko fizinei, protinei, emocinei ir socialinei sveikatai ir raidai.“

3. Papildyti 2 straipsnį 39 dalimi:

„39. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Visuomenės informavimo įstatyme, Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatyme ir Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatyme.“

3 straipsnis. 19 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 19 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Asmenybės ir ugdymosi problemų turinčiam, taip pat smurtaujančiam ar smurtą patyrusiam mokiniui psichologinė pagalba visuotinai teikiama pagalbos teikėjams bendradarbiaujant su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais) ir mokytojais, juos konsultuojant.“

4 straipsnis. 23 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 23 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Pagalbos mokyklai ir mokytojui paskirtis – teikti informacinę, ekspertinę, konsultacinę, psichologinę ir kvalifikacijos tobulinimo pagalbą, didinančią švietimo veiksmingumą ir skatinančią mokyklos veiklos tobulinimą ir mokytojo profesinį tobulėjimą.“

2. Pakeisti 23 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimas yra sudedamoji neformaliojo suaugusiųjų švietimo dalis. Ne rečiau kaip kartą per ketverius metus pedagoginiai darbuotojai privalo tobulinti kvalifikaciją mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo srityje. Valstybinių (išskyrus aukštųjų mokyklų darbuotojus) ir savivaldybių švietimo įstaigų pedagoginių darbuotojų kvalifikacija tobulinama vadovaujantis švietimo ir mokslo ministro patvirtintais nuostatais.“

5 straipsnis. Įstatymo papildymas 23¹ straipsniu

Papildyti Įstatymą 23¹ straipsniu:

„**23¹ straipsnis. Apsauga nuo smurto švietimo įstaigose**

1. Švietimo įstaigose draudžiama bet kokia smurto forma, nukreipta:

- 1) mokinių prieš mokinius;
- 2) švietimo įstaigų darbuotojų prieš mokinius;
- 3) mokinių prieš švietimo įstaigų darbuotojus;

- 4) švietimo įstaigų darbuotojų prieš kitus tos įstaigos darbuotojus;
- 5) mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) prieš mokinius, mokytojus.

2. Bet kuris švietimo įstaigos bendruomenės narys apie pastebėtą šio straipsnio 1 dalyje nurodytą smurto atvejį privalo pranešti švietimo įstaigos vadovui.

3. Tais atvejais, kai smurtauja ar smurtą patiria mokinys, švietimo įstaigos vadovas apie pastebėtą smurto atvejį nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, praneša ir smurtaujančio (smurtaujančių), ir smurtą patyrusio (patyrusių) mokinio (mokinių) tėvams (globėjams, rūpintojams), ir vaiko teisių ir teisėtų interesų apsaugą užtikrinančiai valstybės ir savivaldybės institucijai pagal kompetenciją.

4. Tais atvejais, kai smurtauja ar smurtą patiria mokytojai, kiti švietimo įstaigos darbuotojai, švietimo įstaigos vadovas apie įvykusį smurto faktą nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, praneša atitinkamoje savivaldybėje veikiančiai pedagoginei psichologinei tarnybai ar atitinkamam psichologinės pagalbos teikėjui, su kuriuo savivaldybės vykdomoji institucija yra sudariusi sutartį dėl psichologinės pagalbos teikimo, ir rekomenduoja smurtavusiam ar smurtą patyrusiam asmeniui kreiptis psichologinės pagalbos.

5. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytais atvejais smurtavęs (smurtavę) ir smurtą patyręs (patyrę) nepilnametis (nepilnamečiai) asmuo (asmenys) kartu su jį (juos) lydinčiais tėvais (globėjais, rūpintojais) privalo neatlygintinai nedelsdamas (nedelsdami), bet ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo pranešimo apie smurto faktą momento gauti psichologinę pagalbą. Psichologinės pagalbos trukmę nustato psichologas, įvertinęs kiekvieno smurto epizodo aplinkybių visumą ir atsižvelgdamas į švietimo ir mokslo ministro nustatytą psichologinės pagalbos teikimo tvarką.

6. Švietimo įstaigos vadovas imasi priemonių, kad jo vadovaujamos švietimo įstaigos mokiniai, jų tėvai (globėjai, rūpintojai) turėtų galimybę neatlygintinai gauti psichologinę pagalbą.

7. Šio straipsnio 4 dalyje nurodytais atvejais mokytojams, švietimo įstaigos darbuotojams psichologinė pagalba neatlygintinai pradedama teikti nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo pranešimo apie smurto faktą momento atvykus į atitinkamą pedagoginę psichologinę tarnybą arba atvykus pas atitinkamą psichologinės pagalbos teikėją, su kuriuo savivaldybės vykdomoji institucija yra sudariusi sutartį dėl psichologinės pagalbos teikimo.“

6 straipsnis. Įstatymo papildymas 23² straipsniu

Papildyti Įstatymą 23² straipsniu:

„23² straipsnis. Pranešimas apie patyčias kibernetinėje erdvėje ir kitą draudžiamą ar ribojamą skleisti viešąją informaciją

1. Sužinoję apie viešą patyčių kibernetinėje erdvėje panaudojus vaizdinę informaciją atvejį, ir smurtaujančio, ir smurtą patiriančio nepilnamečio mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) privalo, o kiti asmenys turi teisę apie tai pranešti Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybai (toliau – Ryšių reguliavimo tarnyba) pateikdami pranešimą interneto svetainėje adresu www.draugiskasinternetas.lt.

2. Asmenys taip pat turi teisę pateikti pranešimą interneto svetainėje adresu www.draugiskasinternetas.lt, jeigu kibernetinėje erdvėje pastebi:

1) viešąją informaciją, kuri pagal Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymą yra priskirtina draudžiamai skleisti informacijai, tai yra kuria iš vaikų ar kitų asmenų tyčiojamosi arba jie niekinami dėl tautybės, rasės, lyties, kilmės, neįgalumo, seksualinės orientacijos, socialinės padėties, kalbos, tikėjimo, įsitikinimų, pažiūrų ar kitais panašiais pagrindais arba kuri yra pornografinio turinio, skatina vaikų seksualinę prievartą, jų išnaudojimą, pateikia savitikslių smurtą ir (ar) yra kitais įstatymais draudžiama viešoji informacija;

2) kitą negu šios dalies 1 punkte nurodytą viešąją informaciją, kuri pagal Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymą priskirtina neigiamą poveikį nepilnamečiams darančiai informacijai.

3. Ryšių reguliavimo tarnyba, gavusi šio straipsnio 1 ar 2 dalyje nurodytą pranešimą, pagal kompetenciją įvertina pranešime pateiktą informaciją ir:

1) jeigu pranešimas yra susijęs su šio straipsnio 1 dalyje ir (ar) 2 dalies 1 punkte nurodyta informacija, jeigu reikia, apie tai informuoja kompetentingas institucijas (pavyzdžiui, žurnalistų etikos inspektorių, policiją, Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaigą) ir, bendradarbiaudama su jomis ir (ar) kitose valstybėse veikiančiomis nelegalaus ar žalingo turinio internete priežiūrą vykdančiomis kompetentingomis institucijomis ir su pranešimą apie viešą patyčių kibernetinėje erdvėje panaudojus vaizdinę informaciją atvejį pateikusiu asmeniu, siekia, kad šio straipsnio 1 dalyje ir (ar) 2 dalies 1 punkte nurodyta informacija būtų kuo greičiau pašalinta ar būtų panaikinta galimybė ją pasiekti; šiame punkte nurodyti Ryšių reguliavimo tarnybos veiksmai nepaneigia kompetentingų institucijų pareigos pagal kompetenciją išnagrinėti pranešimą teisės aktų nustatyta tvarka;

2) jeigu pranešimas yra susijęs su šio straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodyta informacija, apie tai informuoja kompetentingas institucijas (pavyzdžiui, žurnalistų etikos inspektorių, policiją, Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaigą), o šios institucijos privalo pranešimą išnagrinėti pagal kompetenciją teisės aktų nustatyta tvarka;

3) turi teisę duoti privalomus nurodymus elektroninės informacijos prieglobos paslaugų teikėjams pašalinti jų tarnybinėse stotyse saugomą šio straipsnio 1 dalyje ir (ar) 2 dalies 1 punkte

nurodytą informaciją arba panaikinti galimybę pasiekti šią informaciją, taip pat nustatyti privalomų nurodymų įvykdymo terminą;

4) turi teisę duoti privalomus nurodymus viešųjų ryšių tinklų ir (ar) viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjams panaikinti galimybę pasiekti šio straipsnio 1 dalyje ir (ar) 2 dalies 1 punkte nurodytą informaciją, taip pat nustatyti privalomų nurodymų įvykdymo terminą;

5) turi teisę iš valstybės ir savivaldybės institucijų ir kitų asmenų gauti visą šiame straipsnyje nurodytoms funkcijoms įgyvendinti būtiną informaciją, įskaitant ir vertinimą, ar šio straipsnio 1 dalyje ir (ar) 2 dalies 1 punkte nurodytame pranešime nurodyta informacija priskirtina patyčioms ir (ar) viešajai informacijai, kuri pagal Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymą yra priskirtina draudžiamai skleisti informacijai.

4. Elektroninės informacijos prieglobos paslaugų teikėjai, viešųjų ryšių tinklų ir (ar) viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai, gavę šio straipsnio 3 dalies 3 ar 4 punkte nurodytą Ryšių reguliavimo tarnybos nurodymą, privalo per Ryšių reguliavimo tarnybos nustatytą terminą pašalinti jų tarnybinėse stotyse saugomą šio straipsnio 1 dalyje ir (ar) 2 dalies 1 punkte nurodytą informaciją ar panaikinti galimybę pasiekti šią informaciją.

5. Visuomenės informavimo įstatymo nustatyta tvarka viešosios informacijos rengėjai ir skleidėjai, siekdami prisidėti prie visuomenės švietimo, turi teisę dėti informacinius skydelius, skleisti šviečiamojo turinio informaciją ir socialinę reklamą apie patyčių kibernetinėje erdvėje ir kitos draudžiamos ar ribojamos skleisti informacijos prevenciją, įskaitant ir kreipimosi į Ryšių reguliavimo tarnybą tvarką.

6. Už šio straipsnio 1 ar 4 dalyje nurodytų reikalavimų nesilaikymą taikomos administracinio poveikio priemonės, numatytos Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse ir kituose teisės aktuose.“

7 straipsnis. 43 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 43 straipsnio 11 dalį ir ją išdėstyti taip:

„11. Mokykla privalo užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms ir žalingiems įpročiams aplinką, ugdymo, mokymo, studijų, švietimo programų vykdymą, atvirumą vietos bendruomenei, mokymo sutarties sudarymą ir sutartų įsipareigojimų vykdymą, geros kokybės švietimą. Švietimo įstaiga privalo sudaryti sąlygas kiekvienam mokiniui nuolat dalyvauti bent vienoje nuoseklioje, ilgalaikėje socialines ir emocines kompetencijas ugdančioje prevencinėje programoje, apimančioje smurto, alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevenciją, sveikos gyvensenos skatinimą, įgyvendinant pateiktas švietimo ir mokslo ministro patvirtintas rekomendacijas dėl smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose.“

2. Pakeisti 43 straipsnio 12 dalį ir ją išdėstyti taip:

„12. Švietimo įstaigose saugios ir palankios mokiniams aplinkos kūrimu rūpinasi Vaiko gerovės komisija. Ji organizuoja ir koordinuoja švietimo programų pritaikymą mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, švietimo pagalbos teikimą, atsižvelgdama į švietimo įstaigos poreikius, teikia švietimo įstaigos vadovui siūlymus dėl švietimo ir mokslo ministro patvirtintų rekomendacijų dėl smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose ir atlieka kitas su vaiko gerove susijusias funkcijas. Vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarką nustato švietimo ir mokslo ministras.“

8 straipsnis. 46 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 46 straipsnio 1 dalies 6 punktą ir jį išdėstyti taip:

„6) į apsaugą nuo smurto, psichologinę, specialiąją pedagoginę, specialiąją, socialinę pedagoginę pagalbą, profesinį orientavimą ir švietimo informacinę pagalbą, sveikatos priežiūrą mokykloje, informaciją apie savo pasiekimų vertinimą ir kitą su mokymusi susijusią informaciją;“.

2. Papildyti 46 straipsnio 1 dalį 12 punktu:

„12) į nuoseklų ir ilgalaikį socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymą mokykloje.“

3. Papildyti 46 straipsnio 2 dalį 4 punktu:

„4) dalyvauti nuoseklioje ir ilgalaikėje prevencinėse programose.“

9 straipsnis. 47 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 47 straipsnio 2 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) bendradarbiauti su mokyklos vadovu, kitu švietimo teikėju, mokytojais, kitais specialistais, teikiančiais specialiąją, psichologinę, socialinę pedagoginę, specialiąją pedagoginę pagalbą, sveikatos priežiūrą, sprendžiant vaiko ugdymosi klausimus ir vykdyti jų rekomendacijas. Vaikui smurtaujant ar patiriant smurtą, kartu su vaiku psichologo nurodytu laiku atvykti į konsultaciją;“.

2. Papildyti 47 straipsnio 2 dalį 9 punktu:

„9) pranešti mokyklos vadovui apie žinomą smurto švietimo įstaigoje atvejį.“

10 straipsnis. 49 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 49 straipsnio 1 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) dirbti savitarpio pagarba grįstoje, psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugioje aplinkoje, būti apsaugotam nuo bet kokio smurto, turėti higienos reikalavimus atitinkančią ir tinkamai aprūpintą darbo vietą, gauti informacinę, ekspertinę, konsultacinę ir psichologinę

pagalbą pedagoginėje psichologinėje tarnyboje arba iš psichologinės pagalbos teikėjo, su kuriuo savivaldybės vykdomoji institucija yra sudariusi sutartį dėl psichologinės pagalbos teikimo;“.

2. Pakeisti 49 straipsnio 2 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) tobulinti savo kvalifikaciją, socialines ir emocines kompetencijas;“.

3. Pakeisti 49 straipsnio 2 dalies 7 punktą ir jį išdėstyti taip:

„7) mokyklos nustatyta tvarka informuoti tėvus (globėjus, rūpintojus) apie jų vaiko būklę, ugdymo ir ugdymosi poreikius, pažangą, mokyklos lankymą ir elgesį, taip pat informuoti švietimo įstaigos vadovą apie pastebėtą smurto atvejį;“.

11 straipsnis. 56 straipsnio pakeitimas

Papildyti 56 straipsnį 17 punktu:

„17) parengti rekomendacijas dėl smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose.“

12 straipsnis. 58 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 58 straipsnio 2 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) organizuoja ir koordinuoja švietimo pagalbos teikimą mokiniui, mokytojui, šeimai, mokyklai, vaiko minimalios priežiūros priemonių vykdymą, tvirtina prevencinių programų kriterijus, sudaro sutartis su psichologinės pagalbos teikėjais, teikiančiais švietimo pagalbą šio įstatymo 23¹ straipsnio 6 ir 7 dalyse nurodytais atvejais;“.

13 straipsnis. 59 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 59 straipsnio 5 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) vadovauja švietimo įstaigos strateginio plano ir metinių veiklos planų, švietimo programų rengimui, rekomendacijų dėl smurto prevencijos įgyvendinimo mokykloje priemonių įgyvendinimui, juos tvirtina, vadovauja jų vykdymui;“.

14 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2017 m. rugsėjo 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministras iki 2017 m. rugpjūčio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.